

ΠΑΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Τοχ. Γραφείο
ΚΕΜΠΑ
Αριθμός Αδείας
3712

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 3655 ΚΕΜΠΑ
ΚΩΔΙΚΟΣ 013586

Κεράσοβο

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΜΟΛΙΚΑ 21, 13451 ΚΑΜΑΤΕΡΟ - ΤΗΛ. 210 - 88.27.296

www.kerasovo.gr e-mail: adelf.agiapar@gmail.com facebook: Αγία Παρασκευή Κεράσοβο

ΤΕΥΧΟΣ 158 ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2021

Πανηγύρι στο χωριό

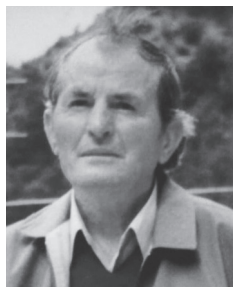

ΝΑΚΟΣ

Το σχέδιο το αφιερώνω στην μνήμη του εκλιπόντος θείου Δημήτρη Γελαδάρη

Αντίο Ανθούλα μας

Γεώργιος Χ. Κοντοδήμος,
Μεγάλος Ευεργέτης
της Αδελφότητας
και του χωριού μας

- > Αγοράστε γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα από τους παραγωγούς του χωριού.
Είναι σίγουρα άριστης ποιότητας και ταυτόχρονα ενισχύετε την τοπική οικονομία.
- > Ψωνίστε από τα καταστήματα του χωριού.
Μας χρειάζονται και τα χρειαζόμαστε.
- > Προτιμήστε συγχωριανούς μας επαγγελματίες.

01

“ΚΕΡΑΣΟΒΟ”**ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:**

Αδελφότητα Αγίας Παρασκευής
Κόνιτσας Ιωαννίνων

ΕΚΔΟΤΗΣ:

Ελένη Σιάφη, Πρόεδρος Αδελφότητας
Σμόλικα 21, 134 51 Καματερό

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: Ελένη Σιάφη, 6976003886

Αντιπρόεδρος: Ιωάννης Γαλιάνης, 6978720828

Ταμίας: Φώτης Βάιλης, 6945602679

Μέλος: Νικόλαος Αποστόλου του Αποστόλη,
6944868734

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Ελένη Σιάφη, Ιωάννης Γαλιάνης,
Γιώργος Αθ. Σιάφης

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ

Ιωάννης Γαλιάνης, Ανθούλα Παστρουμά

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΣΤΗΝ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ

Ελένη Σιάφη, Ιωάννης Γαλιάνης, Φώτης Βάιλης

Αντιπρόσωπος με σφραγίδα και μπλοκ για το χωριό και τις δημόσιες υπηρεσίες είναι ο Κώστας Γ. Τζίννας

Ανώνυμες επιστολές και κείμενα δεν δημοσιεύονται.

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν σημαίνει ότι εκφράζουν και τις απόψεις του Δ.Σ. της Αδελφότητας ή της Σύνταξης.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ:

20 ευρώ - 25 Δολ. ΗΠΑ - ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ 30

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ:

Αδελφότητα Αγίας Παρασκευής Κόνιτσας. Σμόλικα 21, 134 51 Καματερό

Αρ. Λογαριασμού:

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ 6034-135805-738

IBAN: GR 3001710340006034135805738

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ALKODI GROUP

Αριστοτέλους 91, 104 34 Αθήνα

Τηλ.: 211 012 1994 -

e-mail: alkodigroup@gmail.com

ISSN 1107-938X

Πρόσκληση

Προς όλους τους συγχωριανούς και φίλους της Αδελφότητας και του περιοδικού μας.

Παρακαλούμε να μας στέλνετε απόψεις και θέσεις για όποιο θέμα θέλετε να αναδείξετε.

Επίσης φωτογραφικό υλικό από κοινωνικές και προσωπικές στιγμές, για να τις δημοσιεύουμε.

e-mail: adelf.agiapar@gmail.com

«Άρθρο 90

Παράταση θητείας οργάνων διοίκησης

Η θητεία των διοικητικών συμβουλίων και των λοιπών καταστατικών οργάνων των πολιτιστικών, αθλητικών, φιλανθρωπικών και άλλων σωματείων και συλλόγων, που έχουν συσταθεί και λειτουργούν, σύμφωνα με τα άρθρα 78 και επ. του Αστικού Κώδικα, εφόσον έχει λήξει ή λήγει ενόσω βρίσκονται σε ισχύ τα έκτακτα μέτρα προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κίνδυνο περαιτέρω διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 και εφόσον στο μεταξύ δεν έχουν διενεργηθεί ή δεν διενεργηθούν, σύμφωνα με τα άρθρα 89 του παρόντος ή 45 του ν. 4778/2021 (Α' 26), αρχειρεσίες για την ανάδειξη νέων καταστατικών οργάνων, παρατείνεται, από την ημερομηνία λήξης της, έως την 31η.10.2021.»

02

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ**ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ**

ΞΕΝΩΝΑΣ: 26550 20008, 6944 469392

ΤΟΠΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ: 26550-24210,

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ 6974874281

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ Κ.Χ.: 26550-24339,

6977265228 (Χρυσ. Γκούτσιος)

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ 6976202076

ΙΕΡΕΑΣ: (παπα-Μιχάλης) 6947236885

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ «Ο ΣΜΟΛΙΚΑΣ»

Πρόεδρος Νάκος Γεώργιος του Ευαγγέλιου

τηλ: 2651034186 Διεύθυνση Αχιλλέως 29, Νέα Ζωή Ιωαννίνα

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΚΙΑΤΟΥ «ΤΟ ΖΑΡΚΑΔΙ»

Πρόεδρος Νάκος Λάζαρος του Θωμά, Τηλ:6934424884

Διεύθυνση: Παπανικολή 34 Κιάτο Κορινθίας Τ.Κ 20200

email: lazar.nakos@gmail.com

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ: 2655360300

ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ: 26550-23111

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ: 26550-22202

ΚΤΕΛ: 26550-22214

ΤΑΞΙ: 26550-22471, 22500

ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ: 26550-22199

ΔΕΗ: 26550-22209

ΚΕΠ: 26550-23900

Στερνό Αντίο

Αγαπημένη μας Ανθούλα,

Είναι βαρύς ο πόνος και η θλίψη να γράφουμε τούτο τον τελευταίο χαιρετισμό - το τελευταίο αντίο.

Έφυγες νωρίς, πολύ νωρίς.

Το χαμόγελο ήταν πάντα στα χείλη σου και χαιρόσουν κάθε στιγμή.

Ήσουν πάντα πρόθυμη

να προσφέρεις πολλά ακόμη στην οικογένεια σου, στους συγγενείς σου και στην Αδελφότητά μας που τόσο αγαπούσες κι υπηρετούσες. Εσύ που ήσουν αξιαγάπητη απ' όλους, που δεν είχες εχθρούς, παρά μόνο φίλους και φίλες.

Η Ανθούλα Παστρουμά μας άφησε στα 71 της χρόνια. Κόρη του Ευάγγελου και της Χαρίκλειας Τσαούση, και με έξι αδέρφια. Παντρεύτηκε τον Χριστόφορο Παστρουμά το 1971 κι απέκτησαν μία κόρη την Καλλίτσα, η οποία παντρεύτηκε το Δημήτρη και απέκτησαν τη Δανάη, που τόσο πολύ αγαπούσε η Ανθούλα.

Να ξέρουν, ότι η μεγαλύτερη κληρονομιά που παίρ-

νουν από τη μητέρα τους, είναι το όνομα. Ακριβό φυλαχτό και κόσμημα ανεκτίμητο.

Η Ανθούλα ήταν αξιαγάπητη, ακέραιη και με ευθύτητα γνώμης, με αγάπη για τον συνάνθρωπο, με αγάπη για όλους μας, για όλους...

Στην Αδελφότητα συμπορευθήκαμε. Αισθανόμαστε ευτυχείς που μας τίμησε με την φιλία της, την αγάπη της και την ακούραστη προσφορά της.

Όλες και όλοι οι Κερασοβίτισσες και οι Κερασοβίτες, θα θυμούνται την ευγένεια, την σεμνότητα, το ταλέντο στην προσφορά και την απλοχεριά της.

Όλοι στην Αδελφότητα την αγαπούσαν, και την εκτιμούσαν. Και την επιβράβευσαν εκλέγοντάς την Γενική Γραμματέα, όταν ασχολήθηκε με τις δραστηριότητες της.

Ως Γ. Γραμματέας, τόσο στις εκδηλώσεις, όσο και στις συνεδριάσεις ήταν πάντα η φωνή λογικής, ήθους, αξιοπρέπειας, υπερασπίστρια των δικαιών αιτημάτων των συγχωριανών, μα ταυτόχρονα και αυστηρή, σε τυχόν παρατυπίες.

Θα μείνουν εσαεί η ζεστασιά, η γλυκύτητα και η υπερηφάνεια της παρουσίας της, η εντιμότητα και οι ηθικές βάσεις του παραδείγματος της.

Η Ανθούλα θα μείνει πάντα στη μνήμη μας, γι αυτό, δεν πρόκειται ποτέ να φύγει από κοντά μας.

Δ.Σ. Αδελφότητας

«Έφυγε» για την αιώνια ζωή η Ανθούλα Παστρουμά

Με μεγάλο πόνο και οδύνη την Πέμπτη 10/06/2021 αποχαιρετήσαμε για πάντα τη Γενική Γραμματέα μας Ανθούλα Παστρουμά. Η οικογένειά της, οι φίλοι, οι συγγενείς της και οι άνθρωποι της Ανθούλας την συνοδεύσαμε μέχρι την τελευταία της κατοικία για να αναπαυθεί με ειρήνη. Σε κλίμα αβάσταχτου πόνου κηδεύτηκε στο χωριό μας στην κεντρική εκκλησία της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, μέσα σε καταρρακτώδη βροχή.

Στην εξόδιο ακολουθία παραβρέθηκε και ο Δήμαρχος Κόνιτσας κ. Νικόλαος Εξάρχου τονίζοντας στον επικήδειο λόγο του, την αμέριστη βοήθεια της, την αγάπη της και την κοινωνική προσφορά προς το χωριό μας.

Η Πρόεδρος της Αδελφότητας Ελένη Σιάφη στον επικήδειο της τόνισε: «Ανθούλα δεν άφησες ορφανούς μόνο την οικογένεια αλλά και την Αδελφότητα, ήσουν το στήριγμα μας, η οικογένεια μας, πάντα διαθέσιμη και βοηθούσες όλο τον κόσμο και εσύ και η οικογένεια. Σε ευχαριστούμε για όλα. Θα μας λείψεις.»

Οι αναρτήσεις των συγγενών, συγχωριανών και φίλων της Ανθούλας για τον θάνατο της μετά την ανακοίνωση της δυσάρεστης είδησης, στο facebook ήταν συγκινητικές και αποδείκνυαν την αγάπη του κόσμου στο πρόσωπο της.

ΕΝΑ ΜΕΓΑΛΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

Στο παρών τεύχος που κρατάτε και διαβάζετε κοσμεί την πρώτη σελίδα μας ένα έργο του Μιλτιάδη Π. Νάκου με θέμα το πανηγύρι. Του ζητήσαμε να μας δημιουργήσει μια φωτογραφία - πρωτοσέλιδο για το πανηγύρι στο χωριό μας που για 2^ο χρόνο «στερούμαστε» λόγω της πανδημίας. Ανταποκρίθηκε άμεσα με θέρμη και αφιλοκερδώς. Η αποτύπωση του πανηγυριού στην κεντρική πλατεία του χωριού μας, όπου δεσπόζει ο πλάτανος και το καμπαναριό είναι εκπληκτική.

Σε ευχαριστούμε θερμά Μιλτιάδη.

Το έργο το αφιερώνει στη μνήμη του θείου του Δημήτρη Γελαδάρη

Λίγα λόγια για τον Μιλτιάδη

Γεννήθηκε το 1987 και μεγάλωσε στην Αθήνα από γονείς Κερασοβίτες. Η ενασχόλησή του με τα καλλιτεχνικά ξεκίνησε από τα πρώτα χρόνια της ζωής του κυρίως με τοιχογραφίες. Το 2005 ξεκίνησε τις σπουδές του στην γραφιστική στην Αθήνα και τις ολοκλήρωσε στο Λονδίνο. Το 2011 μεταπήδησε στον χώρο της δερματοστιξίας με την οποία ασχολείται μέχρι και σήμερα. Από το 2015 διατηρεί δικό του στούντιο (Soma Tattoo) στα Άνω Ιλίσια. Είναι πατέρας τριών παιδιών.

Το email του για επικοινωνία μαζί του είναι somatattoos@gmail.com

Ένα αξέχαστο πανηγύρι στο Κεράσοβο

Σάρρος Γεώργιος του Νικολάου

Ήταν καλοκαίρι του 1989, όταν πήραμε την απόφαση ν' ανηφορίσουμε προς την Κόνιτσα και να δούμε, για πρώτη φορά τη γη, που γέννησε τη σπουδαία φάρα μας, τους Ζουκαίους.

Είχαν περάσει πολλές δεκαέδες χρόνια από τότε που ο πρώτος Ζούκας έφυγε με τη φαμίλια του από το πανέμορφο Κεράσοβο Κόνιτσας και εγκαταστάθηκε στο Λιμπόχοβο (σημερινή Παναγία Καλαμπάκας του νομού Τρικάλων).

Πόθος και νοσταλγίακάτι μας τράβαγεσαν όρκος τιμής, σαν τάμα στη μνήμη της γιαγιάς μου Βασιλικής Ζούκα που γεννήθηκε στο Λιμπόχοβο το 1891 αλλά η γιαγιά της είχε φτάσει στο Λιμπόχοβο πολλά χρόνια πριν με ένα μωρό στην αγκαλιά της!!! Αυτό το μωρό ήταν η μάνα της γιαγιάς μου!!! Με φορτισμένη την ψυχή μας, με βουρκωμένα μάτια, με περιέργεια και αγωνία πήραμε το δρόμο για το Κεράσοβο.....!!! Μέρα της Αγίας Παρασκευής, προστάτιδας του χωριού!!! Θυμάμαι σαν τώρα, με πόση λαχτάρα αναπνέαμε τον Κερασοβίτικο αέρα, με τι θαυμασμό καμαρώναμε την πυκνή βλάστηση του χωριού και με πόση συγκίνηση και αγάπη βλέπαμε τους άγνωστους συγχωριανούς που συναντούσαμε στη διαδρομή και άθελά μας αναγνωρίζαμε στα πρόσωπά τους, τους δικούς μας ανθρώπους - αυτούς τους ξεχασμένους «συγγενείς» Ζουκαίους και Νταγκοβαναίους!!! Πρώτος σταθμός για εμάς, το φιλόξενο σπίτι του αείμνηστου Γιώργου Ζούκα, που μας καλοδέχτηκε με τόση αγάπη, χαρά και συγκίνηση. Μετά ανηφορήσαμε για τον Ιερό Ναό της Αγίας Παρασκευής. Παρακολουθήσαμε την πανηγυρική Θεία Λειτουργία και αφού προσκυνήσαμε ευλαβικά βγήκαμε στο προαύλιο του Ιερού Ναού όπου μας περίμενε μια εκπληκτική εμπειρία.....!!! Η περίφημη μουσική οικογένεια Φιλιππίδη [τ' αδέρφια Φίλιππος (βιολί), Ανδρέας (κλαρίνο) και Γιώργος (ντέφι) και τα παιδιά του Φίλιππα ο Νίκος (κλαρίνο) και ο Κώστας (ακορντεόν)] στέκονταν οκλαδόν πάνω στο χορτάρι στη μέση του προαυλίου.

Κι άρχισαν τα όργανα.....!!! Άκουγα το νουμπέτι του Νικόλα του Φιλιππίδη και ταξίδευα στο χρόνο κι έβλεπα τους προπάππους μου να χορεύουν και να χαίρονται, να βουρκώνουν από χαρά που έβλεπαν ότι το αίμα τους γύρισε ξανά στο τόπο τους. Αγνάντευα τις ψηλές βουνοκορφές και με το δροσερό αεράκι αφουγκραζόμουνα τις φωνές των ψυχών που πάτησαν αυτά τα ιερά χώματα. Πιότερο κι από μεθύσι, πιότερο κι από ευτυχία αυτό το συναπάντημα. Πόσο μεγάλο πράγμα αυτοί οι διάσημοι μουσικοί που έβλεπα μπροστά μου, μέσα στην ευγένεια και στην απλότητα να ζωντανεύουν μνήμες πανηγυριών άλλων εποχών... όπως τα έζησα στα χωριά των Τρικάλων όπου στήνονταν οι χοροί στα προαύλια των Εκκλησιών, στις πλατείες κάτω από τα πλατάνια και στα λιβάδια. Με το μοιρολόι μια ανατριχίλα, ένα δάκρυ, ένας καημός

ολάκερος βγαίνει απ' τις ψυχές που γεύονται αυτή την ιερή μεταλαβιά!!! Σαν εκκλησίασμα, σαν προσευχή, σαν ψαλμωδία αργοκυλάει στο χορτάρι κι αρωματίζει τον αγέρα και φεύγει μακριά σαν μήνυμα για κείνους που 'χουν φύγει απ' το ντουδιά και σ' άλλους που ξεχάστηκαν στα ξένα ...και γίνεται παραπονιαρικό κάλεσμα σ' όλους που λείπουν απ' αυτό το χοροστάσι. Αιώνιο ραντεβού καρτερεμού και προσμονής για κάποιο γυρισμό, για κάποιο αντάμωμαέτσι για να ζεσταθεί η αγκαλιά και να στολιστούν τα μάτια με κρυσταλένια δάκρυα χαράς και σβήσει αυτό το «αχ» που χρόνια και καιρούς βαραίνει αυτούς που κούνησαν κάποτε το μαντήλι του αποχωρισμού!!! Ο θάνατος κι η ξενιτεία, ο χωρισμός κι η φτώχεια, το μαράζι της ανεκπλήρωτης αγάπης, οι κρυφοί καημοί, συνθλίβονται στ' αλώνι του χορού όταν φτάνει η στιγμή που ο πιο μερακλής σηκώνει τα όργανα για ν' αρχίσει ο χορός όπως τα παλιά χρόνια. Κοντά τα όργανα στον πρωτοχορευτή με μια σχέση αλληλοσεβασμού και ψυχικής επικοινωνίας. Στη ζυγιά των Φιλιππιδάων είδα ξανά αυτή την ομορφιά των παλιών καλών καιρών. Τότε που οι μουσικοί «χόρευαν» με τον κόσμο και δεν κάθονταν σε πάλκο. Τότε που όλα τα μέλη του συγκροτήματος τραγουδούσαν. Τότε που ήξεραν τις επιθυμίες των χορευτών και μαζί τους διαμόρφωναν το ρυθμό και την αλληλουχία των τραγουδιών. Σε κάθε γύρα μεγάλωνε κι ο κύκλος. Μπροστά οι μεγαλύτεροι από σεβασμό. Πόση ομορφιά.....!!! Έλεγα να μην τελειώσει αυτό που ζούσα εκείνη τη στιγμή. Και κράτησε, ευτυχώς, μέχρι αργά το μεσημέρι οπότε πήραμε το δρόμο για το μεσοχώρι. Στο δρόμο σκεφτόμουνα ότι όλο αυτό που βιώσαμε στον προαύλιο χώρο του Ιερού Ναού της Αγίας Παρασκευής δεν διοργανώθηκε από κάποιο φορέα. Ήταν απότοκο της κοινής συλλογικής μνήμης, της θρησκευτικής συνείδησης και της κοινωνικής συνευθύνης. Πόσο τυχερό είναι το Κεράσοβο που έχει μουσικούς διεθνούς βεληνεούς και που αυτοί οι γίγαντες της παραδοσιακής μουσικής συνεχίζουν με αγάπη, ευγένεια και απλότητα να προσφέρουν αφειδώς την πανάκριβη δεξιοτεχνία τους για να ευχαριστήσουν τον κόσμο. Δεν ξέρω.... Ίσως κάποια στιγμή θα πρέπει να στηθεί ένα μνημείο στο χωριό για την «ιερή» αυτή οικογένεια Φιλιππίδη!!!

Αργά το απόγευμα εκεί στο μεσοχώρι, στήθηκε γλέντι κάτω από τον πλάτανο. Πάλι στα σκέτα, χωρίς μικρόφωνα!!! Κάτι που είχα να το δώ από το 1969. Πάλι με μοιρολόι ξεκίνησε ο Νίκος ο Φιλιππίδης με το κλαρίνο του κι ακολούθησε ο πατέρας του με το βιολί ο μπάρμπα-Φίλιππας όπως τον φώναζαν με αγάπη οι μερακλήδες. Κι άρχι-

σε πάλι ο χορός....!!! "Ξενητεμένο μου πουλί».... βγαίνει απ' τα χείλη των Φιλιππιδάιων και χάνεται στο διάβα του Κερασοβίτη ποταμού και φτάνει στα πέρατα του ορίζοντα, μήπως τ' ακούσουν και φανούν ξανά οι ξενητεμένοι στην πολυπόθητη πατρίδα!!! Κι έρχεται σαν απάντηση, το «Βαρέθηκα την ξενητεία».... !!! Πόσα υπέροχα τραγούδια ακούστηκαν εκείνο το απόγευμα στην κεντρική πλατεία του Κερασόβου....!!! Μια αρμαθιά τραγούδια της ασίγαστης ντόπιας μνήμης, τραγούδια «μνημεία» της παράδοσής μας, που σμιλεύτηκαν στο χρόνο από καθολικά βιώματα. «Καλώς ανταμωθήκαμε», «Ένας λεβέντης χόρευε», «Κάτω στα έξι μάρμαρα», «Της γαλανής το φόρεμα», «Πανάγιω», «Σουλτάνα», «Μπεράτια»... ώσπου στο τέλος... στο απόκαμα του γλεντιού, όταν σκοτεινίασε για τα καλά, όλοι μαζί χορεύουν την πατινάδα του αποχωρισμού!!! Γέμισε η ψυχή μου χαρά και ευχαρίστηση.

Αυτό το πανηγύρι, έφερε στη μνήμη μου εικόνες και σκηνές από την απλή και ζεστή ζωή των χωριών που έζησα στα παιδικά μου χρόνια...!!! Τότε που η γειτονιά κι ο μαχαλάς έσφυζε από ζωή, τότε που αγναντεύαμε στα στάχια και στ' αμπέλια τις άσπρες μαντήλες των μανάδων μας που με τα γεμάτα πόνο τραγούδια τους, νανούριζαν τον κάματο και τη φτώχεια και μεταμόρφωναν σε χαρά και γιορτή την παραζάλη της ανέχειας και της δυστυχίας. Όλα εκείνα τα ηλιοβασιλέματα με τα σφυρίγματα των βοσκών, τα κουδουνίσματα και τα βελάσματα των ζώων που σαν ζύγωναν στο χωριό ξέραμε πως τέλειωνε και το παιχνίδι κι έπρεπε να μαζευτούμε στα σπίτια μας κι όλοι μαζί, μικροί και μεγάλοι πλέκαμε και υφαίναμε τα όνειρά μας και την ίδια μας τη ζωή, με ιστορίες και παραμύθια.

Αναρωτιέμαι για τη δυναμική του πανηγυριού και την διαχρονική του αξία και προσφορά στις κλειστές παραδοσιακές κοινωνίες των χωριών. Σίγουρα προέκυψε ως κοινή πολιτισμική ανάγκη έκφρασης και αυτοπροσδιορισμού με ανάδειξη του ντόπιου και ξεχωριστού ήθους της κάθε περιοχής με άγραφους αυτονόητους κανόνες που έχουν την ελευθερία προσαρμογής ανάλογα με τις συνθήκες και τα πρόσωπα. Αποτελεί εν τέλει αποτύπωση της κοινής κουλτούρας των ανθρώπων που συμμετέχουν. Πανάρχαια κοινωνική εκδήλωση με αφορμή θρησκευτικές εορτές αλλά και την ανάγκη για αποφόρτιση από τον κάματο της καθημερινής ζωής. Στη σύγχρονη εποχή το πανηγύρι είναι μια ευκαιρία αναγέννησης, επαναπροσδιορισμού αλλά και επιβεβαίωσης του ρόλου μας ως θεματοφυλάκων της παρακαταθήκης των προγόνων μας. Και πράγματι φτάνει ένα αντάμωμα σε χοροστάσι για να πιαστούν χέρι – χέρι (πλούσιοι και φτωχοί, νέοι και γέροι, γυναίκες και άντρες) και να συντονίσουν τις ψυχές τους στον ίδιο ρυθμό, στην ίδια μελωδία που αναβλύζει από το «είναι» τους, σαν προαιώνιος άρρηκτος δεσμός, υπακούοντας στους νόμους της συμπαντικής αρμονίας!!! Γιατί μέσα απ' το τραγούδι και το χορό, αβίαστα γνωρίζουμε την ομορφιά ενός καθαρού και ανόθευτου κόσμου που αργοσβήνει στις μνήμες και στις ψυχές μας, τις τόσο νοθευμένες και μπερδεμένες! Κι όμως το πανηγύρι είναι μια κυψέλη πολιτισμού και ίσως η ύστατη μορφή κοινωνικής αντίστασης απέναντι στην ισοπέδωση της Παγκοσμιοποίησης. Σ' αυτά τα χώματα η ευωδιά της γης είναι

ακόμα ανόθευτη, οι άνθρωποι του πανέμορφου χωριού αγνοί, αυθεντικοί και πηγαίοι, μερακλήδες κι ανοιχτόκαρδοι, ζωντανόι φορείς μιας άλλης αντίληψης για τη ζωή και τον πολιτισμό. Τα παλιά χρόνια όλοι περίμεναν με λαχτάρα το πανηγύρι. Ιδιαίτερα οι νέοι που σαν «θύματα» των αυστηρών ηθών, στερούνταν την ελεύθερη επικοινωνία στην καθημερινότητά τους, έβρισκαν την ευκαιρία στο πανηγύρι όπου «χαλάρωναν» τα πράγματα, να αγγίξουν, να κοιτάξουν με νόημα και να μιλήσουν με την ύπαρξη που τους ενδιέφερε. Έτσι αβίαστα μπορεί ο καθένας να συμπεράνει ότι πέρα από την πίστη, τη λατρεία προς τον τοπικό άγιο και τη θρησκευτικότητα των κατοίκων, αμέσως μετά ο κυριότερος ρόλος των πανηγυριών ήταν αυτός της επαφής και της γνωριμίας ανάμεσα στους νέους με τελική κατάληξη το γάμο. Και βέβαια αυτός της διασκέδασης, του γλεντιού, της χαράς και του ξεφαντώματος. Πέρασαν 32 ολόκληρα χρόνια μετά από αυτή την θαυμάσια εμπειρία. Έγινε στέρεα η πεποίθησή μου ότι το Κεράσοβο κρατάει γερά την ανόθευτη παράδοση κι έχει μετατραπεί σε πολιτιστικό εργαστήρι από τους ίδιους τους Κερασοβίτες, οι νεότερες γενιές των οποίων κυριολεκτικά «γράφουν ιστορία»!!! Οι γυναίκες του Κερασόβου «υφαίνουν» παραστάσεις στις ψυχές των παιδιών και γίνονται ο ισχυρός κρίκος που δένει το παρελθόν με το μέλλον !!!

Μέσα σ' όλα αυτά θυμήθηκα ένα πανέμορφο ποίημα που έγραψε το 2001 ο μεγάλος τραγουδιστής και θεός μου Κώστας Ζούκας για το αγαπημένο Κεράσοβο.

ΓΙΑ ΤΟ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΚΕΡΑΣΟΒΟ

Πολλές φορές το σκέφτομαι, στην Ήπειρο να πάω,
να πάω σ' όλα τα χωριά που τόσο λαχταρώ.
Να πάω στο Κεράσοβο μια μέρα μεσημέρι,
να δω τριγύρω τα βουνά κι όλα αυτά τα μέρη.
Στοιχεία θα 'θελα να βρω από παλιά γραμμένα,
το πώς, οι πρόγονοι από κει, φύγαν μακριά στα ξένα!
Θέλω να πάω στη γιορτή, που θα' χουν πανηγύρι,
που θα' ναι ο κόσμος όλος εκεί, όλη τη μέρα κείνη.
Να 'βρω τα σόγια τα παλιά, τα κοντινά ξαδέρφια,
από χαρά να κλάψουμε, να μπούμε όλοι στα κέφια.
Μαζί να τραγουδήσουμε, τραγούδια πονεμένα,
ζούμε από χρόνια μακριά κι είμαστε ξεχασμένα.
Λαούτα, ντέφια και βιολιά, παρέα στο γρασιδί,
και με κλαρίνο δίπλα μου τον Νίκο Φιλιππίδη.
Κι όλοι να μπούνε στο χορό που ξέρουν να γλεντάνε,
τέτοιες πανέμορφες στιγμές, ποτέ να μην ξεχνάνε.
Καλώς ανταμωθήκαμε αδέρφια και ξαδέρφια,
να κλάψουμε τα ντέρτια μας και τα παράπονά μας.
Πως είμαι απ' το Κεράσοβο το λέω με καμάρι,
Κεράσοβο περήφανο έχεις μεγάλη χάρη!
Είσαι χωριό ιστορικό με γνήσιους μαστόρους,
που χρόνια σπίτια χτίζανε σ' άλλα χωριά με πόνους.
Από μικρός θυμάμαι εγώ, περνούσαν τα καρβάνια,
πολλοί σε μας σταμάταγαν στα σπίτια μας τα βράδια.
Μες στο μικρό Λιμπόχοβο θα βρεις Κερασοβίτη,
που έχει αδέρφια μου για σας, πάντα ανοιχτό το σπίτι!
Σας στέλνω την αγάπη μου για το Κεράσοβό μας,
κι ένα μεγάλο ευχαριστώ στο περιοδικό μας!

Ο χορός

Ο χορός είναι ο παλαιότερος τρόπος έκφρασης των συναισθημάτων του ανθρώπου και θεωρείται ότι είναι η πρώτη μορφή τέχνης που εμφανίστηκε πάνω στον πλανήτη μας.

Γράφει η Κοντοζήση - Τέλλη Βασιλική
Χοροδιδάσκαλος

Υπήρξε μια κύρια μορφή έκφρασης και θρησκευτικής λατρείας. Από τους Αρχαίους Έλληνες γινόταν η χρήση των όρων «ορχούμαι» και «χορεύω». Το ρήμα «ορχούμαι» χρησιμοποιούνταν με την αντίστοιχη σημερινή έννοια του ρήματος χορεύω. Το ρήμα «χορεύω» για τους Αρχαίους Έλληνες σήμαινε, εκτελώ ρυθμικές κινήσεις σύμφωνα με την μουσική και τους στίχους.

Ο λαϊκός χορός ίσως να οφείλει τη γέννησή του στην ανάγκη του ανθρώπου να βρίσκεται σε επικοινωνία με τους άλλους, να νιώσει πως αποτελεί ολοκληρωτικό μέλος μιας δεδομένης κοινωνικής και πολιτιστικής ομάδας, ενός Έθνους.

Ο πραγματικός παραδοσιακός χορός είναι εκείνος που αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα μιας παραδοσιακής κοινωνίας. Όταν όλη η παιδεία μεταδίδεται παραδοσιακά, θα μεταδοθεί έτσι και ο χορός, οπότε θα είναι οργανικά δεμένος με τα υπόλοιπα στοιχεία της παιδείας.

Ο χορός δεν είναι μόνο τα βήματα και οι κινήσεις του χορευτή, είναι και το ίδιο του το σώμα και η φορεσιά του και οι άλλοι που χορεύουν μαζί του και αυτοί που κάθονται γύρω. Είναι η μουσική και οι μουσικοί, το τραγούδι και ο τραγουδιστής. Είναι ό,τι έγινε πριν φτάσουν να χορέψουν και ό,τι θα γίνει μετά. Είναι μια σκηνή που περιέχει όλη την ιστορία του χωριού.

Χορός, μουσική και τραγούδι, το τρίπτυχο που μέσα στο πέρασμα των αιώνων μεταφέρει την εθνική μας ταυτότητα. Μέσα σε αυτό θα βρούμε τις ρίζες της φυλής μας, την ιστορία μας, θα γνωρίσουμε τον ίδιο τον εαυτό μας γιατί μέσα από το δημοτικό τραγούδι, διαφαίνεται καλύτερα ο Εθνικός μας χαρακτήρας.

Όπως και στο δημοτικό τραγούδι, χορογράφος είναι ο λαός. Ανάλογα με τον χαρακτήρα των χορών, ο Πλάτων διαιρεί τους Ελληνικούς χορούς σε θρησκευτικούς, πολεμικούς και ειρηνικούς.

Το «Ησαΐα χόρευε» που ψάλλεται στο μυστήριο του γάμου, δεν είναι τίποτα άλλο παρά μόνο χορός, που απέκτησε το σεμνό και ιερό τύπο στη Χριστιανική θρησκεία. Επίσης, θρησκευτικός χορός ήταν και ο Παιάνας προς τιμή του Απόλλωνα, ο χορός των Καρυάτιδων, στην πόλη των Καρυών Πελοποννήσου προς τιμή της θεάς Άρτεμις και οι θρησκευτικοί χοροί για τη λατρεία του Διόνυσου.

Με τους πολεμικούς χορούς οι Αρχαίοι Έλληνες προετοιμάζονταν για τους αγώνες και τους πολέμους. Σπουδαιότερος πολεμικός χορός ήταν ο Πυρρίχιος που κατά μια εκδοχή πήρε το όνομά του από το «πυρρόχρουν» χρώμα των χιτώνων που φορούσαν οι Πυρρικοί ή από τον Νεοπτόλεμο, γιο του Αχιλλέα που ονομαζόταν πυρρός (=ξανθός). Στους πολεμικούς χορούς οι χορευτές (πυρρικοί) ήταν άνοστοι και οι κινήσεις τους αναπαριστούσαν επίθεση, άμυνα, οπισθοχώρηση.

Στους ειρηνικούς χορούς ανήκουν οι χοροί του θεάτρου και οι χοροί του ιδιωτικού βίου. Τους χορούς αυτούς εκτελούσαν οι υποκριτές, δηλαδή οι ηθοποιοί που ονομαζόταν ορχηστές (χορευτές). Οι χοροί του θεάτρου διακρίνονταν στους χορούς της τραγωδίας, της κωμωδίας και της σατυρικής ποίησης. Πρώτος ο Αισχύλος

εισήγαγε τον χορό στην τραγωδία. Αυτόν μιμήθηκε και ο Αριστοφάνης και τον εισήγαγε στην κωμωδία.

Οι χοροί του ιδιωτικού βίου διακρίνονταν στους χορούς των συμποσίων, των γάμων και του πένθους. Οι χοροί των συμποσίων εκτελούνταν είτε από επαγγελματίες χορευτές, είτε από ιδιώτες, οι δε χοροί του πένθους από τους θρηνοδούς.

Τα ονόματα των Ελληνικών χορών έχουν προέλθει α) από το σχήμα του χορού, β) από τις τοποθεσίες, γ) από διάφορες ασχολίες των κατοίκων της περιοχής και δ) από τα λόγια που λέγονται στο τραγούδι, που συνήθως αναφέρονται σε σπουδαία γεγονότα και πρόσωπα που έπαιξαν σπουδαίο ρόλο στην κοινωνική ζωή των κατοίκων μιας περιοχής. Οι Ελληνικοί χοροί διαφέρουν από τόπο σε τόπο και από περιοχή σε περιοχή, και εξαρτώνται ακόμα από τη μορφολογία, τα ήθη και τα έθιμα των κατοίκων μιας περιοχής και την ιστορικότητά της. Έτσι, τους διακρίνουμε σε Πανελληνίους (χορεύονται σε όλη την Ελλάδα, από όλους δηλαδή τους Έλληνες) πχ. ο Τσάμικος, Καλαματιανός, ο Συρτός κλπ. και σε Τοπικούς.

Στις κρίσιμες στιγμές ενός λαού και ειδικότερα μετά τις αναστατώσεις που φέρνουν οι διάφοροι πόλεμοι, η παράδοση είναι αυτή που συντελεί στην αφύπνιση και η αναζωογόνηση της Εθνικής ιδέας.

Τα Έθνη αναζητούν την προέλευσή τους, την καταγωγή τους, τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της φυλής τους με τις αρετές και τα ελαττώματά της. Με άλλα λόγια, η παράδοση βοηθάει στη συνέχεια της ιστορίας ενός Έθνους.

«Ο χορός στην Ελλάδα ήταν και είναι αναπόσπαστα δεμένος με την ζωή των ανθρώπων της. Η αγάπη του Έλληνα για τον χορό συνεχίζεται μέχρι σήμερα»

Στη μνήμη της μητέρας μου Ξανθίππης και των συνάδερφών της Ιωάννη και Παντελή

Τα τρία αδέρφια γεννήθηκαν στο Κεράσοβο τη δεκαετία του τριάντα. Δυστυχώς όμως ο πόλεμος τους στέρησε τον πατέρα τους. Μάζεψαν όλα τα ορφανά από το χωριό για τις παιδουπόλεις μακριά από τον τόπο τους!

Ο μεγαλύτερος, ο Ιωάννης έφυγε με τους αντάρτες και έζησε στην Τασκένδη. Σαραντά χρόνια έκανε να δει μάνα και αδέρφια... Η μητέρα μου αργότερα έφυγε στην Ελβετία για δουλειά και ο αδερφός της ο Παντελής στην Αμερική! Και έτσι τα αδέρφια σκορπίστηκαν στα πέρατα της γης.

Μια γενιά βασανισμένη από πολέμους, φτώχεια, ορφάνια προσπαθούσε να ορθοποδήσει σε ξένους τόπους, γιατί κάποιοι δυνάστες αυτού του κόσμου θέλησαν να σκορπίσουν τον θάνατο, τον πόνο, τον χωρισμό από την πατρίδα στις πλάτες αθώων παιδιών. Ο πόνος της ξενιτιάς δεν αντέχεται και κάποια στιγμή τα αδέρφια επέστρεψαν, αλλά δυστυχώς η απομάκρυνση τόσων χρόνων δεν μπόρεσε να τους ενώσει.

Πρώτος έφυγε από τη ζωή ο μεγαλύτερος, Ιωάννης την ίδια χρονιά ακολούθησε και η μητέρα μου δύο χρόνια αργότερα και ο μικρότερος Παντελής.

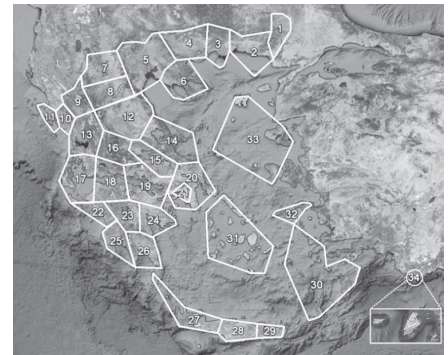
Η μοίρα τους χώρισε στη γη, αλλά εκεί που βρίσκονται τώρα κανένας πόλεμος και καμιά ορφάνια δεν πρόκειται να τους χωρίσει. **Εύχομαι η Ειρήνη και η Αγάπη να γλυκάνει τις ψυχές τους!!!**

Ψηφιακά μέσω gov.gr οι «Λευκές Περιοχές»

Την έναρξη λειτουργίας της πλατφόρμας για τη δράση «Λευκές Περιοχές» ανακοίνωσε το υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Με τη δράση «Λευκές περιοχές», 160.869 νοικοκυριά σε 4.079 οικισμούς που βρίσκονταν εκτός τηλεοπτικής κάλυψης, αποκτούν πρόσβαση σε αυτή δωρεάν και για διάστημα οκτώ ετών, με μια ιδιαίτερα απλή διαδικασία. Συγκεκριμένα, οι δικαιούχοι μπο-

ρουν μέχρι και τις 15 Ιουλίου 2021 να υποβάλουν αίτηση ψηφιακά στη σελίδα white-areas.gov.gr, χωρίς υποχρέωση επισύναψης ή προσκόμισης δικαιολογητικών, καθώς τα απαιτούμενα στοιχεία αντλούνται μέσω διαλειτουργικότητας από τις αρμόδιες Υπηρεσίες.

Παράλληλα, διατηρείται η δυνατότητα εξυπηρέτησης από τα κατά τόπους ΚΕΠ, πάντα χωρίς την προ-

σκόμιση δικαιολογητικών. Σε αυτή την περίπτωση, απαιτούνται μόνο το Δελτίο Αστυνομικής Ταυτότητας και ο Αριθμός Παροχής Ηλεκτρικής Ενέργειας του δικαιούχου.

Κοινωνικά

Γεννήσεις

• Η Δήμητρα Ανδ. Νάκου και ο Χρήστος Αναγνωστόπουλος απέκτησαν το 2ο αγοράκι τους 5 Ιανουαρίου 2021.
Να τους ζήσει.

Βαφτίσεις

• Ο Διονύσης Βάλας και η Φωτεινή Γκίνη, βαπτίσανε 4 Οκτωβρίου 2020 στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου στο Κιάτο την κόρη τους, και το όνομά της Ραφαέλα! **Να τους ζήσει η νεοφώτιστη.**

• Ο Τάσος Βοντίσος εγγονός της Βικτώριας Παστουριά από την κόρη της Σταυρούλα και η Αλεξάνδρα Τουρμπάκη βάπτισαν την κόρη τους στον Ιερό Ναό Αποστόλου Παύλου στο Πάρκο Τρίτη στις 12 Ιουνίου, και το όνομα της μικρής Βικτώρια!
Να τους ζήσει!

Θάνατοι

• Η Βικτώρια Βάλα Γιώτα, του Γεωργίου

(Σκόντρας) πέθανε στις 25/5/2021. Γεννήθηκε το 1930, ήταν παντρεμένη στη Φούρκα με το Θωμά Γιώτα.

• Η Σπυριδούλα Παστρουμά έφυγε από την ζωή στις 10 Μαρτίου 2021 σε ηλικία 86 χρονών στο Καματερό Αττικής. Η κηδεία της έγινε στο χωριό.

• Ο Γιάννης Βλάχος του Μιλ. έφυγε από την ζωή στις 25 Απριλίου 2021 στο Μαρκόπουλο Αττικής, σε ηλικία 71 χρονών. Η κηδεία του έγινε στο Μαρκόπουλο.

• Ο Δημήτρης Γελαδάρης του Ευαγ. έφυγε από την ζωή στις 24 Απριλίου 2021 σε ηλικία 75 και η κηδεία του έγινε στο χωριό.

• Η Ειρήνη Παύλου Σαμαρά Μπουμπούκη έφυγε από την ζωή, 71 χρονών, στις 5 Ιουνίου 2021 στη Μελβούρνη Αυστραλίας.

• Η Ανθούλα Χριστ. Παστρουμά έφυγε από την ζωή στις 9 Ιουνίου 2021 στο Καματερό, σε ηλικία 71 χρονών. Η κηδεία της έγινε στο χωριό.

• Η Γλυκερία Αποστ. Αποστόλου έφυγε από την ζωή στο Καματερό στις 15 Ιουνίου 2021,

σε ηλικία 93 χρονών και η κηδεία της έγινε στο χωριό.

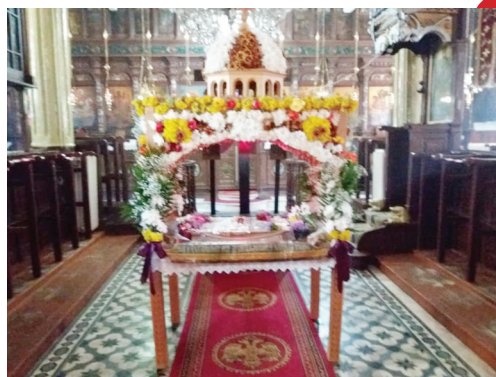
Θερμά συλλυπητήρια στους δικούς τους, και καλό Παράδεισο να έχουν!

Συνδρομές

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΠΟΣΟ (€)
Ελένη Καραγιώργου	20,00
Λάζαρος Τέλλης του Αποστόλη	30,00
Σπυριδούλα Δημ. Γελαδάρη	20,00
Κούλα Γκανάτσου	10,00
Παύλος Γελαδάρης του Αθανασίου	10,00
Ευθύμιος Εξάρχου	50,00
Σπυριδούλα Γελαδάρη του Γεωργίου	10,00
Παντελής Τέλλης	20,00

Δημήτρης Τσούμπακος 200,00 δολάρια Αμερικής 100,00\$ για την αδελφή του Σπυριδούλα και 100\$ στην Αδελφότητα

Ευθύμιος Ν. Κουκούμης, Ευεργέτης της Αδελφότητας και του χωριού μας

Ευχαριστούμε τις κυρίες που στόλισαν τον επιτάφιο, Λαμπρινή Π. Τζίνα, Καλίτσα Κωτούλα, Μάχη Κωτούλα, Ανθούλα Καναβού, Δήμητρα Σαμαρά, Ελένη Καραγιάννη, Δήμητρα Καραγιάννη, Θάλεια Ζήκα, Ελένη Κοταδήμου, Ελένη Ε. Τζίνα, Μαριάννα Σαμαρά Γκουντούλη... και η μικρή Δήμητρα Γκουντούλη.

Αριστερά Ανθούλα Καναβού, Ελένη (Λίτσα), Αλεξάνδρα Κυρίτση, Παναγιώτα Εξάρχου, Αντιγόνη Ζιούλη.

Ευχάριστα τα νέα. Αρνητικές-οί στον covid 19 όλες/οι οι συγχωριανές/νοί στο δωρεάν δειγματοληπτικό έλεγχο ταχείας ανίχνευσης Covid 19 (rapid tests) που πραγματοποιήθηκε 13 Μαΐου στο χωριό μας από την Περιφέρεια Ηπείρου σε συνεργασία με τον ΕΟΔΥ και την 6η ΥΠΕ από τις 11:00 έως 14:00. Να σημειώσουμε ότι είχαν καταγραφεί 2 κρούσματα το προηγούμενο διάστημα.

Ο Πρόεδρος Βασίλης Σαμαράς.

Το έθιμο του Κλήδονα ή του Αϊ-Ριγογιάννη γιορτάστηκε και φέτος στο χωριό μας. Η κοπέλα που κράτησε το κανάτι ήταν Σοφία Παναγή του Μάρκου

Τιμήσαμε τον Άγιο Θεοδόσιο

Ευχαριστίες

Ευχαριστούμε θερμά έναν έναν ξεχωριστά, όλους όσους βοήθησαν για να πραγματοποιηθεί με επιτυχία και φέτος η γιορτή του Αγίου Θεοδοσίου στο παρεκκλήσι του στο βουνό. Συγκεκριμένα, ευχαριστούμε πολύ τον Λεωνίδα Ζήκα που αφιλοκερδώς παρέλαβε και ανέλαβε την νέα γεννήτρια ώστε να είναι στην θέση της και έτοιμη όταν τη χρειαστήκαμε, όπως επίσης και για όλες τις άλλες δουλειές που έφερε εις πέρας στην Εκκλησία. Επίσης, ευχαριστούμε τον Χρήστο Καλύβα για όλες τις δουλειές και μεταφορές που έκανε για να είναι η Εκκλησία έτοιμη και περιποιημένη. Ευχαριστούμε πολύ τον Κωνσταντίνο Τζίνα και τον Πασχάλη Γελαδάρη που ανέλαβαν την ψησταριά και τις δυο μέρες της γιορτής. Την Παρασκευή Πασσιά Κωστάκη, την Γιούλα Ευθυμίου Νάκου, την Δεσποινα Τζίνα Γελαδάρη, την Ευανθία Σδούκου Τζίνα και την Τασιά Τζίνα για την βοήθεια στην καθαριότητα, στην προετοιμασία και το σερβίρισμα του φαγητού. Θερμές ευχαριστίες στον Παναγή Νάκου που μας πρόσφερε τα άλογα και τα μουλάρια του για την

μεταφορά όλων των πραγμάτων στην Εκκλησία, όπως επίσης και για τα αρνιά από τα οποία το ένα ήταν δωρεά της οικογένειας του στον Άγιο Θεοδόσιο. Ένα πολύ μεγάλο Ευχαριστώ στον Πάτερ Ιωάννη που τελευταία στιγμή αντικατέστησε τον Πάτερ Μιχάλη λόγω προβλήματος του, χωρίς καμία αντίρρηση και λειτούργησε στον Άγιο Θεοδόσιο με την βοήθεια του Αχιλλέα Κωστάκη ως ψάλτη.

Τέλος, ευχαριστούμε όλους τους συγχωριανούς και μη που ήρθαν στην Εκκλησία και βοήθησαν να γίνει μια πολύ όμορφη γιορτή και φέτος. Ο Άγιος Θεοδόσιος να μας βοηθάει όλους. Να έχουμε την ευχή του για να γιορτάσουμε και του χρόνου με υγεία!!!!

Ελένη και Μαριάννα Δημητρίου Κοταδήμα!!!!

Αρτοκλασία στο εξεκλήσι της Αγίας Τριάδας.
Και εις τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον.

Η κάμπια των πεύκων

Συνήθως τα πεύκα και γενικότερα τα κωνοφόρα δέντρα, λόγω του φυσικού αμυντικού μηχανισμού που διαθέτουν, που οφείλεται κυρίως στα σκληρά φύλλα (βελόνες) και στο ρετσίνι, είναι ανθεκτικά σε εχθρούς και ασθένειες.

Παρόλα αυτά όμως προσβάλλονται από διάφορα έντομα με την κάμπια των πεύκων να αποτελεί το σημαντικότερο από αυτά. Η κάμπια των πεύκων ή πιτυοκάμπη ή κνηθοκάμπη ή λιτανεύουσα κάμπη της πεύκης, με την επιστημονική ονομασία *Thaumetopoea pityocampa* (Den. & Schiff.), είναι ένα νυκτόβιο λεπιδόπτερο έντομο που τρέφεται με τις βελόνες του πεύκου. Εκτός από τα πεύκα προσβάλλει και διάφορα είδη κέδρου, προκαλώντας σοβαρά προβλήματα στα δάση, αλλά και στο αστικό και περιαστικό πράσινο σε πολλές περιοχές της χώρας μας. Από τα είδη του πεύκου μεγαλύτερη ευπάθεια παρουσιάζει το μαυρόπευκο (Μαύρη πεύκη) και ακολουθούν τα υπόλοιπα.

Βιολογία του εντόμου. Το έντομο διέρχεται από τέσσερα στάδια που είναι: το αβγό, η προνύμφη (κάμπια), η νύμφη (χρυσασπίδα) και το ακμαίο έντομο (πεταλούδα). Τα στάδια του βιολογικού κύκλου ολοκληρώνονται μόνο μια φορά ανά έτος, δηλαδή έχει μια γενιά το χρόνο, αν και σε μεγάλα υψόμετρα μπορεί να είναι διετής. Επίσης, ο βιολογικός κύκλος διαιρείται σε δύο φάσεις, την εναέρια που περιλαμβάνει τα στάδια ακμαίο, αβγό και προνύμφη και την υπόγεια που περιλαμβάνει το στάδιο της νύμφης. Το στάδιο, στο οποίο το έντομο είναι επιβλαβές για τα πεύκα, αλλά και τον άνθρωπο (με τη μορφή αλλεργιών), είναι εκείνο της προνύμφης. Η ανάπτυξη των προνυμφών διαρκεί περίπου 6 μήνες και διέρχεται από 5 ηλικίες. Όταν μεγαλώσουν σε μέγεθος, αρχίζουν να υφαίνουν τα κουκούλια (φωλιές), στα οποία μαζεύονται κατά τη διάρκεια του χειμώνα για να προστατευτούν από τους φυσικούς εχθρούς και από τις χαμηλές θερμοκρασίες.

Στην τελευταία ηλικία, κατά τον μήνα Απρίλιο ή και το Μάιο, ανάλογα με το υψόμετρο, παρατηρούνται οι «ουρές» ή «λιτανείες» που σχηματίζονται από το δένδρο προς το έδαφος, από τις κάμπιες που ακολουθούν η μια την άλλη. Η κάμπια στην κορυφή της «λιτανείας» οδηγεί τις υπόλοιπες (Εικ. 1), αναζητώντας κατάλληλο σημείο στο έδαφος, εντός του οποίου θα εισχωρήσουν κατά το στάδιο της νύμφωσης.

Απαραίτητες προϋποθέσεις, η θερμοκρασία του εδάφους να είναι πάνω από 10°C και το σημείο στο έδαφος, να δέχεται άφθονη ηλιακή ακτινοβολία, να είναι χαλαρό και μαλακό, καθώς και απαλλαγμένο από πευκοβελόνες και άλλη βλάστηση, ώστε οι κάμπιες να διεισδύσουν εύκολα μέσα σε αυτό. Όταν εντοπιστεί το σημείο αυτό, όλες οι κάμπιες μαζί με τη βοήθεια των τριχιδίων τους, απομακρύνουν το χώμα και εισέρχονται στο έδαφος και σε βάθος 5-10 εκ.

Από τα τέλη Ιουλίου και τις αρχές Αυγούστου, μέχρι και τον Σεπτέμβριο ολοκληρώνεται η νύμφωση, οπότε και εξέρχονται οι πεταλούδες. Μετά το ζευγάρισμα, τα θηλυκά γεννούν και αποθέτουν τα αβγά τους πολλά μαζί σε ομάδες, στο άκρο των χαμηλών κλαδιών στα όρια του δάσους ή του δρόμου, κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ Σεπτεμβρίου και Οκτωβρίου, αρχίζοντας έτσι ένα νέο βιολογικό κύκλο, μια νέα γενιά. Ακολουθεί η εκκόλαψη των αβγών που γίνεται μετά από 30-45 ημέρες, από όπου βγαίνουν οι νεαρές κάμπιες.

Συμπτώματα – ζημιές. Αμέσως μετά την εκκόλαψή τους

από τα αβγά οι νεαρές κάμπιες κινούνται ομαδικά και τρέφονται με δεσμίδες από γειτονικές βελόνες. Κατά τα αρχικά στάδια της προσβολής παρατηρούνται λιγοστές μισοφαγμένες βελόνες, δυσκολεύοντας έτσι την έγκαιρη και άμεση διάγνωσή της. Στην συνέχεια θα παρατηρηθούν ορισμένες ξερές βελόνες προς την άκρη των δέντρων, οι οποίες όμως παραμένουν επάνω στα δέντρα και δεν πέφτουν, αφού οι κάμπιες έχουν ξεκινήσει να υφαίνουν κουκούλια. Κατά τη διάρκεια του χειμώνα, όταν τα κουκούλια γίνουν εμφανή, τότε η προσβολή βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο και έχει ήδη γίνει μεγάλη ζημιά στη φυλλική επιφάνεια των πεύκων.

Η τροφική δραστηριότητα των προνυμφών μπορεί να προκαλέσει σημαντική μείωση της φυλλικής επιφάνειας κατά 20-45%, εάν δε η προσβολή είναι μεγάλη, μπορεί να καταναλώσουν όλες τις πευκοβελόνες και να μείνει το δέντρο «γυμνό», προκαλώντας αισθητική υποβάθμιση και αυξημένα κόστη συντήρησης. Επίσης, σε συνδυασμό με άλλες δευτερογενείς προσβολές από φλοιοφάγα και ξυλοφάγα έντομα και ασθένειες μπορεί να ξεράνουν πεύκα μικρής ηλικίας κυρίως σε νέο-αναδασωμένες περιοχές. Γενικά, όσο μεγαλύτερα είναι τα δέντρα, τόσο λιγότερες είναι οι ζημιές. Συνήθως σε υπάρχοντα δάση τα περισσότερα πεύκα ανακάμπτουν μετά από κάποιο διάστημα, βγάζοντας καινούργιες βελόνες την ερχόμενη άνοιξη, με αισθητά όμως μειωμένη φυλλική επιφάνεια για εκείνη τη χρονιά, που επιφέρει σημαντική μείωση στην ανάπτυξη, αφού περιορίζεται η φωτοσυνθετική τους ικανότητα. Σε περίπτωση όμως που έχουμε μεγάλες προσβολές, για συνεχόμενα έτη, σε δέντρα που φύονται σε ηλιαζόμενα, ξηρά και φτωχά εδάφη (μη γόνιμα), μπορεί να οδηγήσει ακόμα και στη νέκρωσή τους.

Εκτός από τις ζημιές στα πεύκα, προκαλεί αλλεργικές αντιδράσεις στον άνθρωπο κυρίως κατά τους ανοιξιάτικους μήνες, μέσω τριχιδίων που εκτοξεύει όταν νιώσει ότι απειληθεί, τα οποία περιέχουν αλλεργιογόνες ουσίες. Αυτές μπορούν να προκαλέσουν σοβαρά δερματολογικά προβλήματα, όπως εκζέματα, φαγούρα, εξανθήματα, αλλά και αναπνευστικές διαταραχές ή και προβλήματα στην όραση. Επομένως, δεν θα πρέπει να αγγίζουμε τις κάμπιες ή τις φωλιές τους και να αποφεύγουμε να καθόμαστε κοντά ή κάτω από προσβεβλημένα πεύκα. Αλλεργίες προκαλεί επίσης και στα ζώα και ειδικότερα στα κατοικίδια, με τους σκύλους να κινδυνεύουν πολύ περισσότερο από ότι οι γάτες. Αλλεργικές αντιδράσεις προκαλούνται στα μάτια, στο στόμα αλλά και στη γλώσσα, με την εμφάνιση των συμπτωμάτων να είναι ξαφνική.

Στις παρακάτω εικόνες φαίνονται προσβολές της πιτυοκάμπης σε πεύκα του χωριού μας. Σοβαρές ζημιές είχαμε και τους ανοιξιάτικους μήνες από τις κάμπιες 4ης και 5ης ηλικίας, φαινόμενο συνηθισμένο στις ορεινές περιοχές, αφού μετά την τροφική διακοπή κατά τους χειμερινούς μήνες, αρχίζουν να τρώνε πάλι όταν η θερμοκρασία αρχίζει να ανεβαίνει και να διατηρείται πάνω από 7°C.

Διακρίνονται διάσπαρτα κουκούλια, τόσο σε χαμηλά κλαδιά όσο και σε μεγαλύτερα ύψη των δέντρων και τα οποία διαφέρουν σε μέγεθος, σχήμα και συνεκτικότητα. Αυτό οφείλεται στο ότι οι κάμπιες κατά τη διάρκεια ανάπτυ-

ξής τους, από το φθινόπωρο έως και την άνοιξη, αλλάξαν πολλές θέσεις διατροφής, στις οποίες σχημάτιζαν κουκούλια. Έτσι μέχρι και την 3η ηλικία σχημάτιζαν μικρά κουκούλια με χαλαρά και αραιά νήματα, ενώ αυτές της 4ης ηλικίας σχημάτιζαν τα τελικά κουκούλια, συμπαγή και ανθεκτικά, στρογγυλά ή επιμήκη και με μέγεθος ανάλογο με τον αριθμό των καμπιών που περικλείουν, ενώ η θέση τους μετατοπίστηκε προς την κορυφή των κλαδιών.

Διακρίνονται επίσης ξερές βελόνες και γενικά η μειωμένη φυλλική επιφάνεια των δέντρων, που θα έχει ως αποτέλεσμα την εξασθένηση και την καταπόνησή τους, η οποία θα οδηγήσει σε μερική αναστολή της ετήσιας αύξησής τους και σε μεγάλο κίνδυνο από άλλες δευτερογενείς προσβολές.

Αν και η πιτυοκάμψη αποτελεί ένα από τα πλέον χαρακτηριστικά είδη εντόμων που υπάρχουν στα δάση και οι περισσότεροι πληθυσμοί παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα πυκνότητας, παρατηρήθηκε φέτος μία ξαφνική εμφάνιση μεγάλων πληθυσμών του εντόμου. Οι παράγοντες στους οποίους οφείλεται η αύξηση αυτή μπορεί να είναι είτε αβιωτικοί, είτε βιοτικοί ή και σε αλληλεπιδράσεις μεταξύ τους. Στους αβιωτικούς περιλαμβάνονται οι κλιματολογικοί παράγοντες και κυρίως η θερμοκρασία. Οι αυξημένες θερμοκρασίες κατά τη περίοδο ανάπτυξης των προνυμφών (φθινόπωρο και χειμώνας) πιθανότατα βοήθησαν στο να φτάσει το έντομο σε μεγάλους πληθυσμούς. Αντίθετα, αν κατά τη διάρκεια της νύχτας, κατά την οποία τρέφονται οι κάμπιες, επικρατήσουν πολύ χαμηλές θερμοκρασίες, θα έχουν περιοριστικό ρόλο στην ανάπτυξή τους, άρα και μείωση του πληθυσμού την επόμενη χρονιά.

Στους βιοτικούς παράγοντες περιλαμβάνονται κυρίως οι φυσικοί εχθροί του εντόμου, αλλά και το είδος του πεύκου που προσβάλλεται. Τα αυγά χρησιμεύουν ως τροφή για τις σφήκες, τα μυρμήγκια, τους γρύλους κ.ά. Με τις κάμπιες θα τραφούν διάφορα είδη πουλιών όπως οι κίσσες, τα κοράκια, οι κούκοι, οι τσαλαπετεινοί κ.ά. Επίσης, η πεταλούδα αποτελεί λεία για τα χελιδόνια, τις νυχτερίδες κ.ά. Η μείωση του πληθυσμού τους, θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του πληθυσμού του εντόμου. Τέλος θα πρέπει να γίνει αναφορά και στο είδος του πεύκου που υπάρχει στην περιοχή (μαυρόπευκο), στο οποίο η πιτυοκάμψη δείχνει ιδιαίτερη προτίμηση.

Αντιμετώπιση – καταπολέμηση. Συνήθως η καταπολέμηση της πιτυοκάμψης στα δάση και γενικά σε μεγάλες εκτάσεις είναι πολύ δαπανηρή και δύσκολη να γίνει, σε αντίθεση με τις αστικές και περιαστικές περιοχές, όπου απουσιάζουν οι φυσικοί εχθροί και οι συνθήκες είναι διαφορετικές σε σχέση με το φυσικό περιβάλλον. Πριν από τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης για την αντιμετώπισή της, θα πρέπει να αξιολογηθούν οι αυξομειώσεις του πληθυσμού του εντόμου και οι αναμενόμενες μακροχρόνιες επιπτώσεις της προσβολής στο συγκεκριμένο δασικό οικοσύστημα, σε βάθος χρόνου, όπως και ο αυξημένος κίνδυνος που υπάρχει για δευτερογενείς προσβολές από φλοιοφάγα και ξυλοφάγα έντομα στα ηλικιωμένα, αδύναμα, άρρωστα και μειωμένης ανάπτυξης δένδρα.

Αν όμως παραστεί η ανάγκη αντιμετώπισης του εντόμου, απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί οι επεμβάσεις να γίνουν την κατάλληλη εποχή και αυτό επιτυγχάνεται με την ελαρική γνώση του βιολογικού της κύκλου, δηλαδή ότι έχει μια γενιά ανά έτος και ότι κάθε στάδιο του εντόμου υπάρχει σε συγκεκριμένη εποχή του έτους. Οι μέθοδοι και τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την καταπολέμηση είναι οι παρακάτω:

- Βιολογική καταπολέμηση. Γίνεται με εναέριους ή επίγειους ψεκασμούς, με τη χρήση βιο-παρασκευασμάτων που έχουν σαν βάση το εντομοπαθογόνο βακτήριο βάκιλος της Θουριγγίας (*Bacillus thuringiensis*). Κατά την περίοδο του χειμώνα δεν μπορεί να γίνει επέμβαση, επειδή οι κάμπιες είναι κλεισμένες στα κουκούλια. Επομένως η κατάλληλη εποχή για την αντιμετώπιση του εντόμου, είναι η χρονική περίοδος μεταξύ Οκτωβρίου – Νοεμβρίου, όταν εκκολάπτονται οι κάμπιες. Για να έχουμε μεγάλη αποτελεσματικότητα θα πρέπει η εφαρμογή να γίνει αργά το απόγευμα και να ψεκάζεται όλη η κόμη του πεύκου, ώστε όταν οι νεαρές κάμπιες βγουν το βράδυ για να τραφούν, να καταπιούν την τοξίνη του βακτηρίου και σε λίγες ημέρες να πεθάνουν. Η δράση του συγκεκριμένου βακτηρίου είναι επιλεκτική, δηλαδή δρα μόνο με κατάποση και αποκλειστικά εναντίων καμπιών που ανήκουν στην τάξη των λεπιδοπτέρων, επομένως δεν υπάρχει κίνδυνος για τον άνθρωπο και τα άλλα θηλαστικά, για τα ψάρια, τη μέλισσα, τα πουλιά, αλλά και για τους φυσικούς εχθρούς της πιτυοκάμψης και προτείνεται να γίνεται σε κατοικημένες περιοχές, αλλά και σε πευκοδάση.
- Μηχανική καταπολέμηση. Σε μικρές εκτάσεις προσβολής, αλλά και σε περιοχές με λίγα δέντρα, τα οποία όμως δεν έχουν μεγάλο ύψος, κατά τη διάρκεια του χειμώνα με αρχές της άνοιξης, συνίσταται η καταστροφή των κουκουλιών με απομάκρυνση (κόψιμο) και καύση, μειώνοντας έτσι αρκετά την προσβολή της επόμενης χρονιάς. Αν και ο τρόπος αυτός καταπολέμησης είναι απόλυτα φιλικός προς το περιβάλλον, θα πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί ώστε να μην έρθουμε σε επαφή με τις κάμπιες. Συνήθως για το κόψιμο των κουκουλιών χρησιμοποιούνται ψαλίδια ή κλαδευτήρια στερεωμένα σε πιτυοσώμενο κοντάρι, ώστε να μπορούμε να τα αφαιρέσουμε από μεγάλο ύψος.
- Καταπολέμηση με τη χρήση φερομονικών παγίδων φύλου. Χρησιμοποιώντας ειδικές παγίδες με φερομόνη του θηλυκού εντόμου, είναι δυνατόν να προσελκυσθούν και να παγιδευτούν τα αρσενικά μιας περιοχής, εμποδίζοντας με αυτόν τον τρόπο την αναπαραγωγή του εντόμου. Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται κυρίως για να επισημανθεί η περίοδος των πρώτων πτήσεων των πεταλούδων, όπως και των μέγιστων πτήσεων άρα και των ωοτοκιών και να προβλέψουμε έτσι τότε θα εκκολαφθεί η πλειοψηφία των αβγών, ώστε να σχεδιάσουμε και να εφαρμόσουμε την κατάλληλη μέθοδο για την καταπολέμηση του εντόμου.
- Ενίσχυση της παρουσίας των φυσικών της εχθρών. Όπως αναφέρθηκε οι νυχτερίδες και οι τσαλαπετεινοί θεωρούνται από τους πιο σημαντικούς θηρευτές του εντόμου. Αν σε περιοχές όπου παρατηρούνται μεγάλες προσβολές, τοποθετήσουμε φωλιές για νυχτερίδες ή για τσαλαπετεινούς θα προκαλέσουμε αύξηση των πληθυσμών τους. Επειδή πολλές φορές, για την αντιμετώπιση και καταπολέμηση του εντόμου απαιτείται να χρησιμοποιηθούν συνδυασμοί μεθόδων (ολοκληρωμένη διαχείριση), με κατάλληλο εξοπλισμό και υποδομές, αλλά και εξειδικευμένο προσωπικό, το έργο αυτό θα πρέπει για τις αστικές περιοχές να το αναλάβουν οι τοπικές αυτοδιοικήσεις (Δήμοι), ενώ σε μεγαλύτερες εκτάσεις, όπως τα πευκοδάση, οι κρατικοί φορείς και υπηρεσίες (Δασαρχεία), σε συνεργασία με Εκπαιδευτικά και Ερευνητικά Ιδρύματα της χώρας.

Στη μνήμη της Μάνας

Γράφει ο Αθανάσιος Κωνσταντίνου Σκαλωμένος
Συνταξιούχος Καθηγητής Φυσικών Επιστημών - Συγγραφέας Διδακτικών Βιβλίων.

Αγορίτσα Σκαλωμένου, σύζυγος του Κώστα Λαζ. Σκαλωμένου. Γεννήθηκε στο Δίστρατο Ιωαννίνων. Την παιδική και εφηβική της ηλικία την πέρασε στο χωριό.

Είναι η μητέρα μου και μητέρα της Παρασκευής, συζύγου του Χρ. Παπανικολάου.

Αντάρτισσα στο βουνό, στα δύσκολα χρόνια του εμφυλίου.

Βρέθηκε μαζί με πολλούς συναγωνιστές

στη μακρινή Τασκένδη. Εκεί παντρεύτηκε, έκανε τρία παιδιά - έχασε το πρώτο - και μετά από 14 χρόνια γύρισε στην Πατρίδα και κάνοντας το χατίρι του πατέρα μου βρεθήκαμε να μένουμε στο χωριό τον πρώτο χρόνο.

Εικόνες στο μυαλό μου και περιγραφές τριγυρνούν, γεμίζοντας το με αναμνήσεις.

Καθισμένος στα σκαλιά, μικρός εγώ, όταν την έβλεπα στο αλώνι να αλωνίζει το σιτάρι, έλεγα μέσα μου αυτή είναι η μανούλα μου. Κι ο πάππος ο Λάζος, χαϊδεύοντας τη μουστάκα του να καμαρώνει για τη νύφη του! Αξέχαστος θα μου μείνει ο τρόπος που άναβε τη γάστρα - άγνωστη διαδικασία για μένα - για να φτιάξει τις υπέροχες πί-

τες (πρασόπιτα, λαχανόπιτα, κολοκυθόπιτα, κρεατόπιτα κ.λπ), για τις οποίες ο πάππος κοκορευόταν στο καφε-νείο: «Με χόρτασε η νύφη μου πάλι»

Μερικά από τα ταξίδια μας στο χωριό τα κάναμε περνώντας από την Καλαμπάκα. Όταν περνούσαμε από τη Δεσκάτη σχεδόν πάντα μου έλεγε και μία ιστορία:

«Παιδί... από αυτά τα μέρη, αφού τελειώναμε το θέρισμα, φορτωνόμασταν με την αδερφή μου τη Μαρία και τη μάνα, σιτάρι, λάδι, πολλές οκάδες στην πλάτη και τραβούσαμε κατά το χωριό, μιάμιση μέρα δρόμο...»

Εγώ την άκουγα και δεν μπορούσα να φανταστώ πώς τα καταφέρνανε χωρίς μουλάρι να κουβαλάνε στην πλάτη τόσες «οκάδες» για να θρέψουν όλη την οικογένεια, αφού πίσω τους ήταν άλλα τρία αδέρφια μικρότερα.

«Πολύς ανήφορος MANA της έλεγα, πολύς ανήφορος... MANA»

Το Κεράσοβο το αγάπησε πολύ. Άνοιξη - Καλοκαίρι - Φθινόπωρο ήταν πάντα στο χωριό με τον πατέρα και μέχρι τα τελευταία της ερχότανε μαζί μου τα καλοκαίρια. Ακολουθούσε τα χνάρια του πατέρα και μόλις έμπαινε ο Μάρτης έλεγε κοντοζυγώνει για το χωριό παιδί, να ετοιμαζόμαστε αγάλι αγάλι... Κι όταν φτάναμε, αυτή εκεί ... με το λάστιχο να πλένει την αυλή.

Έφυγε στα 95 της χρόνια την 12η Μαΐου 2021.

Πατέρα έλα να την πάρεις. Δεν ξέρει το δρόμο. Ανταμώσατε και πάλι, όπως τότε στο Βουνό και στη ζωή.

Καλό ταξίδι Μανούλα. Σε ευχαριστώ για την καλή ζωή που μου δώσατε και Εσύ και ο Πατέρας.

Ο θάνατος της αδελφής μου Μπούλας!

Στις 7 Μαρτίου 2021 έφυγε για την γη των αγγέλων η Σπυριδούλα (Μπούλα) Τσούμπανου - Παστρούμα σε ηλικία 86 χρονών μετά από δύσκολες ημέρες που πέρασε με την υγεία της τα τελευταία 2 χρόνια.

Άφησε πίσω το μοναχογιό της Μιχάλη και τη σύζυγο της Αγαθή και τη μονάκριβη εγγονούλα της Χριστίνα που υπεραγαπούσε. Αφήνει πίσω της την αδελφή της Ιφιγένεια και την οικογένειά στην Ουγγαρία, και τους αδερφό της Δημήτριο στην Αμερική.

Στα 86 της χρόνια σε αυτό τον κόσμο γέμισε με την παρουσία της και το χαμόγελό της τις καρδιές των συνανθρώπων της και βοήθησε με τον ιδιαίτερο τρόπο της όλους αυτούς που η ζωή τους πλήγωσε. Εκεί που πάει στην παράδεισο της αιωνιότητας θα βρει τον αγαπημένο της σύζυγο Στέργιο, την αξέχαστη μανούλα της Ελένη και τον πολυαγαπημένο της αδερφό Παντελή.

Θα έχεις καλή παρέα!
Καλό ταξίδι Μπούλα μας
Δημήτρης Τσούμπανος

Ένα στερνό αντίο στον Δημήτρη Ευ. Γελαδάρη

Ηταν 24 Απριλίου 2021, Σάββατο του Λαζάρου, όταν έφυγε από κοντά μας ο αγαπητός σε όλους μας Δημήτρης Ευ. Γελαδάρης σε ηλικία 75 ετών. Ο απρόσμενος χαμός του γέμισε με θλίψη πρωτίστως την οικογένειά του, αλλά και όλους εμάς που είχαμε την τύχη να τον γνωρίσουμε και να τον αγαπήσουμε.

Ο Δημήτρης γεννήθηκε το 1946 και ήταν γιος του Ευάγγελου Γελαδάρη και της Όλγας, το γένος Ζιούλη. Πέρασε δύσκολα παιδικά χρόνια όπως όλα τα παιδιά της ηλικίας του καθώς μόλις είχε τελειώσει ο πόλεμος και άρχιζε ο Εμφύλιος. Μικρό παιδί κρατούσε ένα κοπάδι με στείρα γίδια στην Κρέμαση. «Μια φορά την εβδομάδα μου έφερνε ένα καρβέλι ψωμί ο αδερφός μου, ο Θανάσης», μου αφηγούνταν.

Στα 23 του χρόνια παντρεύτηκε την αγαπημένη του σύζυγο Σπυριδούλα Αποστόλου και απέκτησαν μαζί τρία εξαιρετα κορίτσια και ευτύχισαν να καμαρώσουν 7 εγγόνια.

Το 1971 θα μεταναστεύσουν στην Αυστραλία μέχρι το 1978. Εκεί ο Δημήτρης θα εργαστεί στην οικοδομή. Ακόμα και οι Αυστραλοί τον θαύμαζαν για την εργατικότητα του. Αφού γύρισε στην Αθήνα εργάστηκε στην οικοδομή αλλά και ως κατασκευαστής πολυκατοικιών μαζί με τον αείμνηστο πεθερό του τον Απόστολο Αποστόλου. Το 1986 θα ξαναφύγουν οικογενειακά για την Αυστραλία μέχρι το 1991 οπότε και θα επιστρέψουν οριστικά στην Ελλάδα για να συνεχίσει ως κατασκευαστής μέχρι το 2010 που συνταξιοδοτήθηκε.

Ο Δημήτρης, πέρα από την εργατικότητά του, ήταν αξιόλογος σαν άνθρωπος. Ακτινοβολούσε ανθρωπιά, φιλικότητα και ζωντάνια. Όσο τον γνώριζες, τόσο δενόσουν μαζί του. Είχε όρεξη για ζωή και το έδειχνε με κάθε τρόπο. Θα τραγουδούσε, θα αστειεύονταν, θα γελούσε. Μαζί του έπαιρνες γεύση από ζωή.

Δεν μπορώ να μην επισημάνω την έμπρακτη και γνήσια αγάπη του για το χωριό μας. Λάτρευε να περπατάει στα βουνά μας και αυτό τον έκανε να ξανανιώνει. Μπορεί να περπατούσα-

με για ώρες κι αυτός αντί να ξεκουραστεί, τραγουδούσε και αντηχούσαν τα λαγκάδια με τη μελωδική του φωνή. Πόσο πολύτιμη ήταν η βοήθειά του να σημάνουμε και να αναδείξουμε τα μονοπάτια του χωριού.

Αν και σκληραγωγημένος από τη ζωή, ήταν βαθιά ευαίσθητος και πληγώνονταν με την αδιαφορία και την απραξία των ανθρώπων. Είχε καλοσύνη μέσα του και νοιάζονταν για τη νεολαία του χωριού. Πόσες φορές δεν ανέλαβε να τους συνοδέψει στον Σμόλικα για να τους μεταλαμπαδεύσει την αγάπη του για τη φύση; Με υπομονή, με πατρικότητα τους συμβούλευε τι να προσέχουν, τους αφηγούνταν παλιές ιστορίες κι αυτά τον άκουγαν γιατί καταλάβαιναν ότι τους μιλούσε με αγνή αγάπη και γνήσιο ενδιαφέρον.

Σημαντική ήταν η συνεισφορά του στα πολιτιστικά δρώμενα του χωριού. Συμμετείχε σε χορευτικά, στη χορωδία και στις αιμοδοσίες. Τα τελευταία χρόνια είχε ταχθεί να προσφέρει στην εκκλησία από τη θέση του ψάλτη. Και το έκανε κι αυτό με συνέπεια.

Ο Δημήτρης είχε τη δύναμη να χαρίζει στους φίλους του όμορφες στιγμές. Δεν θα ξεχάσω ποτέ τα επικά μας γλέντια στο σπίτι του αγαπητού μας Νίκου Γελαδάρη στο Μαρκόπουλο. Μας μάγευε με τη μελωδική του φωνή, μας έβαζε στο κέφι και τραγουδούσαμε για ώρες.

Δεν τις φοβόταν τις δυσκολίες ο Δημήτρης. Έβαζε πλάτη και έβρισκε λύσεις. Κουράζονταν; Θα τραγουδούσε. Ήταν αγωνιστής της ζωής και άνθρωπος της προσφοράς. Ήταν λεβέντης σε όλα του. Ίσως να είναι από τους τελευταίους λεβέντες που γέννησε ο τόπος μας. Δεν βγάζει η ζωή πολλούς σαν τον Δημήτρη Γελαδάρη.

Πάνω απ' όλα όμως ήταν και καλός οικογενειάρχης. Τίποτα δεν έβαζε πάνω από την οικογένειά του. Θυσία γίνονταν για όλους, κι όπως εξομολογούνται και τα παιδιά του: «Ήταν ο πιο γλυκός, ο πιο αγαπητός, ο πιο γνήσιος άνθρωπος. Θα στέκεται πάντα αγέρωχος στις καρδιές όλων μας. Ήταν ένας και μοναδικός. Πίστευε σε μας και μας υποστήριζε σε ό,τι κι αν κάναμε. Δεν μας κατάκρινε. Πά-

να στέκονταν δίπλα μας, σαν φίλος, σαν πατέρα, σαν σύζυγο και σαν παππούς. Δεν υπάρχουν λόγια για να περιγράψουμε πόσο μας λείπει. Πάντα έδειχνε αγάπη σε όλον τον κόσμο, είχε σεβασμό και αξίες. Η αγκαλιά του ήταν ανοιχτή για όλους μας. Η πιο ζεστή αγκαλιά ήταν η δική του για όλους μας: τις κόρες του, τη γυναίκα του, τα εγγόνια του και τους γαμπρούς του. Μας έδειχνε τη αγάπη του με όλη του την ψυχή. Μια αγάπη άδολη, χωρίς να περιμένει ανταπόδοση.

Ο πατέρας μας ήταν ένας εργατικός, τίμιος και ειλικρινής άνθρωπος, με δυνατή παρουσία. Πρώτος έμπαινε μπροστά και έπαιρνε πρωτοβουλίες για να μας βοηθήσει.

Αυτό που θα μας λείπει περισσότερο είναι οι δυνατές του αγκαλιές και τα φιλά του. Ήταν η δύναμή μας, το στήριγμά μας, η πρώτη και παντοτινή μας αγάπη».

Αυτός ήταν ο αγαπημένος μας Δημήτρης. Μας έδειξε με τη δύναμη της ψυχής του ομορφιές στη ζωή. Μας έδειξε τι σημαίνει ζωντάνια και προσφορά. Μια προσφορά ζωγραφισμένη με χαμόγελο και τραγούδι. Α, αυτό το χαμόγελό του θα μας μείνει αξέχαστο. Έτσι θέλουμε να τον θυμόμαστε: χαμογελαστό και ζωντανό για να μην τον χάσουμε ποτέ.

Η Οικογένειά του
/ Δημ. Τέλλης

Η μητέρα μου, η μάνα μου, η μαμά μου

Όταν ο Γιώργος Σιάφης μου έστειλε ένα μήνυμα για να γράψω κάτι για τη μάνα μου μετά το ποίημα που διάβασε στον ιστό μου στο Facebook, του απάντησα αμέσως ότι για τη δική μου μάνα μπορώ να γράψω βιβλίο και όχι μονάχα άρθρο.

Η μητέρα μου, η μάνα μου, η μαμά μου όπως την αποκαλούσα από μικρός ήταν για εμένα κάτι ιδιαίτερα αγαπητό, κάτι ιδιαίτερα λατρεμένο και θα έλεγα κάτι το μοναδικό στην ζωή μου!

Αν και δεν την «χόρτασα» γιατί από μικρός έφυγα από κοντά της, εντούτοις τα χρόνια που ήμουν μαζί της ήταν τα καλύτερα και τα πιο σημαντικά της ζωής μου.

Η Ελένη Ευαγγέλου Τσούμπανου, η Λένω για όλους τους συγγενείς και γνωστούς, η Βαγγέλαινα για τους συγχωριανούς – Κερασοβίτες γεννήθηκε στο όμορφο χωριό μας το 1914 ή το 1916, ανάλογα με ποιον πιστεύεις, στη οικογένεια του Αποστόλου Κυρίτση και παντρεύτηκε τον πατέρα μου Ευάγγελο, τρίτο παιδί του Χρήστου και της Κυράνως Τσούμπανου, μία από τις πιο μεγαλύτερες και πιο ευκατάστατες οικογένειες τον καιρό εκείνο.

Απέκτησαν πέντε παιδιά, τον Ιωάννη ο οποίος δεν επέζησε, την Σπυ-

ριδούλα, τον Παντελή, την Ιφιγένεια και εμένα τον Δημήτρη (Τάκη) το σουγγάρι της οικογένειας.

Η μάνα μας, μητέρα ή μαμά μας ήταν μία πολύ όμορφη γυναίκα, χαρισματική, αγαπητή σε όλους που την έχουν γνωρίσει. Παρ' όλα αυτά τα αγαθά της και τα καλά της η ζωή δεν της φέρθηκε και πολύ καλά. Ιδιαίτερα στα πρώτα χρόνια της ζωής της.

Χήρεψε στα τριάντα της όταν το 1948 με τον άτιμο εμφύλιο έχασε τον άνδρα της στην ηλικία των 36 χρόνων. Ένα χρόνο αργότερα η μικρότερη κόρη της, η Ιφιγένεια πάρθηκε από την αγκαλιά της βίαια και οδηγήθηκε με το περιβόητο παιδομάζωμα στην Ουγγαρία και την ξαναείδε 28 χρόνια αργότερα. Χήρα με τρία παιδιά να θρέψει και να μεγαλώσει δεν το έβαλε κάτω, αλλά προσπάθησε να μας αναθρέψει και να μας γαλουχήσει με τα νάματα της εκκλησίας και του ελληνισμού και το έκανε με το κεφάλι ψηλά χωρίς τη βοήθεια κανενός.

Η κοινωνική πρόνοια, μέσω παιδοπόλεων, βοήθησε μετά το τέλος του εμφυλίου να ορθοποδήσουμε και να μην πεινάσουμε και μας πρόσφερε τα του ζην μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του πενήντα.

Μεγαλώσαμε, παντρευτήκαμε, κάναμε τις δικές μας οικογένειες και από τότε άρχισε να χαμογελάει και το δικό της πρόσωπο.

Όλα τα βάσανα και οι στερήσεις που πέρασε στην ταραχώδη και δύσκολη ζωή της άρχισαν να σβήνουν και να εξαφανίζονται και να αναπληρώνονται με χαρές και ευτυχία.

Ευχαριστούσε πάντοτε το Θεό που την βοήθησε να ξεπεράσει όλα αυτά τα δύσκολα εμπόδια στο δρόμο της και να δει τα παιδιά της να ενημερούν. Έζησε μόνο 68 χρόνια, αλλά πρόλαβε να χαρεί 6 εγγόνια, ένα εκ των οποίων φέρει και το όνομα της. Επίσης, ένα από τα δισέγγονά της περηφανεύεται που συνεχίζει το οικογενειακό δέντρο και βαφτίστηκε Ελενη (Αλένα) και κάθε φορά που τη βλέπω δακρύζω και οι σκέψεις μου πάνε πίσω σε αυτήν την μάνα, που τόσο αγάπησα και σεβάστηκα.

Τα πέντε χρόνια που περάσαμε εδώ στην Αμερική που την φέραμε το 1971, ήταν τα καλύτερα της ζωής μας.

Η σύζυγός μου Δεσποίνα, και τα παιδιά μας, η Άννα και ο Βαγγέλης θυμούνται την πεθερά της και τα γιαγιά τους αντίστοιχα. με ιδιαίτερη αγάπη και λατρεία, αλλά και με πόνο που έφυγε νωρίς από κοντά μας τον Απρίλιο του 1986.

Η Άννα και ο Βαγγέλης θυμούνται την γιαγιά τους για την καλοσύνη της, για την μεγάλη καρδιά της, το ιδιαίτερο χαμόγελο της και όλα τα «καλούδια» που τους έδινε, για τα φαγητά που τους μαγειρεύε, για το φρέσκο το ψωμί που τους έφτιαχνε κάθε Πέμπτη και στο τέλος τα ψωμάκια τα γεμιστά με φέτα και ελιτσες, που περίμεναν τότε να βγουν από το φούρνο για να τα φάνε. Τα θυμούνται όλα αυτά και δακρύζουν, γιατί τους έφυγε γρήγορα.

Για μένα αυτό το αγγελικό πρόσωπο και αυτή η ιδιαίτερη προσωπικότητα και καρδιά της, παραμένουν στην σκέψη μου άσβεστες και αξεχαστες.

Μα αγαπούσε και την αγαπούσα με πάθος και με ένα ιδιαίτερο τρόπο. Δεν μου χαλούσε ποτέ το χατίρι και από τότε που ήμουν μικρός και όταν μεγάλωσα και δημιούργησα την δική μου οικογένεια.

Της τηλεφωνούσα κάθε Τετάρτη το βράδυ στις 10 ώρα Ελλάδας το περίμενε αυτό το τηλεφώνημα στο σπίτι του αδελφού μου Παντελή με τον οποίο ζούσε τα τελευταία της χρόνια στα Γιάννινα και μετά ξάπλωνε να κοιμηθεί ικανοποιημένη.

Η έκτη Απριλίου του 1986 ήταν η τελευταία μας επικοινωνία που είχα μαζί της και έμεινε χαραγμένη στη μνήμη μου γιατί ήταν η ημέρα που ταξίδεψε στην γειτονιά τω αγγέλων.

Κάθε δεύτερη Κυριακή του Μαΐου τη θυμάμαι και κλαίω και ανάβω ένα καντηλάκι στη μνήμη της. Να το κάνετε όλοι-ες εσείς που χάσατε τις μανούλες σας.

**Δημήτρης Τσούμπανος
60 χρόνια ξενιτεμένος**

Ιωάννα Στεφανόπολι: Μια δημοσιογράφος εθνικής γραμμής Η νέα εκδοτική δουλειά του Μιχάλη Ψύλου το βιβλίο «ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΛΙ»

Υπάρχουν πολλοί τρόποι για να ανατρέξει κανείς στην Ιστορία: να την παρακολουθήσει ως ιστοριογράφος, εφαρμόζοντας τις αρχές της επιστήμης του, να τη μετατρέψει σε μυθολογία, γράφοντας ιστορικό μυθιστόρημα, ή να αναπαραστήσει τα ιστορικά γεγονότα με ακρίβεια, χωρίς να αλλάξει κατά το παραμικρό τις συντεταγμένες τους, αλλά μέσα από μια οιονει μυθιστορηματική αφήγηση. Αυτό ακριβώς κάνει, τυλίγοντας τα ιστορικά συμβάντα σε ένα οιονει μυθιστορηματικό ντύμα, ο Μιχάλης Ψύλος με το βιβλίο του «Δεσποινίς Στεφανόπολι. Μια άγνωστη πρωταγωνίστρια έξι δεκαετιών της ελληνικής Ιστορίας», που μόλις κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Α.Α. Λιβάνη με πρόλογο του Βασιλή Βασιλικού.

Για ποιο λόγο, όμως, προσφεύγουμε στην Ιστορία, ανασταίνοντας γεγονότα και πρόσωπα; Μα, είτε για να μιλήσουμε με παραδειγματικό (θετικό ή αρνητικό) τρόπο για το παρόν είτε για να υπενθυμίσουμε τη δράση και το έργο μιας λησμονημένης προσωπικότητας. Το πρώτο ο Ψύλος το δοκίμασε (και το πέτυχε πολύ αποτελεσματικά) με το βιβλίο του «Από τον Ράιχενμπαχ του Όθωνα... στον Ράιχενμπαχ της Μέρκελ. Εκατόν ογδόντα χρόνια γερμανοκρατίας στην Ελλάδα», που κυκλοφόρησε το 2014 και πάλι από τις εκδόσεις Α.Α. Λιβάνη με πρόλογο του εκλιπόντος στο μεταξύ Γιώργου Δελαστίκ. Κι αν εκεί ο συγγραφέας ήθελε να ξεδιπλώσει το χρονικό της πολλαπλής γερμανικής διείσδυσης στη χώρα μας, με τον ανά χειράς ογκώδη τόμο επιδιώκει να ανακαλέσει την πολύχρονη παρουσία στην ελληνική δημοσιογραφική σκηνή της Ιωάννας Στεφανόπολι, η οποία υπήρξε πολιτική φίλη και έμπιστη συνεργάτρια του Ελευθερίου Βενιζέλου και ένας από τους πρώτους ανθρώπους που διηύθυναν το Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων (ΑΠΕ). Επί πολλά χρόνια δημοσιογράφος του Αθηναϊκού-Μακεδονικού Πρακτορείου Ειδήσεων (ΑΠΕ-ΜΠΕ), όπως ονομάζεται σήμερα, και διευθυντής του επί τετραετία, ο Ψύλος είχε, προφανώς, έναν λόγο παραπάνω να ψάξει τη ιστορία της Στεφανόπολι.

Γεννημένη το 1875 και κόρη του δημοσιογράφου Αντωνίου Στεφανόπολι, η Ιωάννα ήταν η πρώτη ελληνίδα φοιτήτρια στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Μπήκε στη Φιλοσοφική Σχολή το 1890 σε ηλικία μόλις δεκαπέντε ετών, συνεχίζοντας τις σπουδές της στο Παρίσι και επιστρέφοντας στις αρχές του 20ου αιώνα στην Αθήνα, όπου άρχισε να δημοσιογραφεί στη «Messenger d`Athenes», τη γαλλόφωνη εφημερίδα του πατέρα της. Το 1913 θα αναλάβει την εφημερίδα μετά τον θάνατο του πατέρα ενώ ο Βενιζέλος σπεύδει να τη διορίσει διευθύντρια του Αθηναϊκού Πρακτορείου (άλλη μια πατρική κληρονομιά), δίνοντάς της την ευκαιρία να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο κατά τη διάρκεια της δύσκολης περιόδου του Εθνικού Διασμού.

Για να γράψει το βιβλίο του, ο Ψύλος έφαξε τα πάντα: κρατικά και ιδιωτικά αρχεία, το ίδιο το αρχείο της Στεφανόπολι, υλικό από εφημερίδες και ειδησεογραφικά πρακτορεία της εποχής, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, βιβλία (της Ιωάννας και άλλων), εγχειρίδια πολιτικής και λογοτεχνικής ιστορίας, επιστολές και τηλεγραφήματα. Πέρα από τον βίο και τη δημοσιογραφική πολιτεία της Ιωάννας, το «Δεσποινίς Στεφανόπολι» είναι μια τοιχογραφική ανάπλαση της καθημερινής αθηναϊκής ζωής, από τις εφημερίδες που κρέμονταν στα περλίπτερα μέχρι τα ζαχαροπλαστεία, τα καφενεία και τα εστιατόρια στα οποία σύχναζαν ανώνυμοι και επώνυμοι. Και θα βρούμε ακόμα εδώ τους πρώτους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1896, τους Ολυμπιακούς Αγώνες τους οποίους θα διοργανώσει η ναζιστική Γερμανία το 1936, αλλά και τη δίκη και την εκτέλεση του Νίκου Μπελογιάννη και τις περισσότερες από τις κρίσιμες στιγμές του Εμφυλίου. Κι αυτά είναι μερικά μόνο από τα επεισόδια που έχουν χωρέσει στην αφήγηση του Ψύλου, που πλέκει ωραία, αν όχι και συναρπαστικά, τη μοναχική ζωή της Ιωάννας και την αφοσίωσή της στο δημοσιογραφικό επάγγελμα με τον ταραχώδη δημόσιο βίο της χώρας και τα τεράστια ζητήματα στα οποία ενεπλάκησαν επί μία εξηκο-

νταετία όχι μόνο ο πολιτικός κόσμος, αλλά και οι πάσης τάξεως πολίτες.

Η Ιωάννα έγραψε στα γαλλικά και στα ελληνικά βιβλία για τη Μακεδονία και τα Δωδεκάνησα, που μέχρι τότε ονομάζονταν «Ανατολικές Σποράδες», για το θέμα των Κουτσόβλαχων και την προπαγάνδα της Ρουμανίας, αλλά και για την πολιτική των Νεότουρκων και του Κεμάλ Ατατούρκ ενώ με την αρθρογραφία της οραματίστηκε τις «Ηνωμένες Πολιτείες της Ευρώπης». Με καταγωγή από τη Μάνη και την Κορσική, η Ιωάννα αγωνίστηκε από πολύ νωρίς για τα δικαιώματα των γυναικών, χωρίς καμία φεμινιστική εξαλλοσύνη, έγινε το επίκεντρο της προσοχής για τους ξένους δημοσιογράφους (εφημερίδες από διάφορες χώρες αναπαρήγαν συχνά τις απόψεις της) και απεχθανόταν σταθερά τον Χίτλερ και τους Ναζί. Στις 27 Μαρτίου του 1961, η δημοσιογραφική της οικογένεια της στη «Messenger d`Athenes» την αποχαιρετούσε στην πρώτη σελίδα της εφημερίδας, ενημερώνοντας τους αναγνώστες της πως «η κηδεία της αγαπημένης μας διευθύντριας θα τελεστεί στις 5 το απόγευμα στο Πρώτο Νεκροταφείο».

Αταλάντευτα δημοκρατική και βενιζελική, η Ιωάννα δεν συμπάθησε ποτέ ούτε την Αριστερά ούτε το Λαϊκό Κόμμα της συντηρητικής παράταξης. Κι αν ήταν βενιζελική, αυτό δεν την εμπόδισε να πορευτεί με γνώμονα πάντοτε το αγαθό του έθνους, αποφεύγοντας τον κομματισμό και τις κομματικές διαμάχες και πιστεύοντας, πάνω από όλα, στον διάλογο και στη δύναμη της συμφιλίωσης και της συνένωσης. Το τελευταίο αποτελεί και τον βασικό γνώμονα του Ψύλου προκειμένου να στήσει τον αφηγηματικό του μίτο και να αναδείξει την Ιωάννα ως ένα εξαιρετικά ζωντανό πρόσωπο: σαν μια γυναίκα η οποία καταλάβαινε καλύτερα από τους περισσότερους τον καιρό της κι είχε την ανάγκη να στρατευτεί μόνο όπου ένωθε εκάστοτε πως επέτασσε το συμφέρον της Ελλάδας.

Πηγή: amna.gr Αθηναϊκό – Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων

Ομορφιές του χωριού

Πανοραμική φώτο του χωριού μας. Το μπλε του ουρανού, το πράσινο των δέντρων και οι ζεστές καρδιές των Κερασσοβίτισσες-των, συνθέτουν το χωριό μας. Φώτο: Σταυρούλα Κίτσιπ.

**ΙΩΑΝΝΑ ΧΡ.
ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ –ΝΤΑΓΚΟΒΑΝΟΥ**
ΓΕΝΙΚΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ
ΖΗΝΩΝΟΣ 1 & Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗ - ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ
ΤΗΛ. 210-5739804, 6947610071

ΑΧΙΛΛΕΑΣ Γ. ΣΤΡΑΤΣΙΑΝΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Γαμβέττα 12 & Θεμιστοκλέους Αθήνα 10677
ΤΗΛ. 2111167361, 6932352929
Achilles.law@gmail.com

Πωλείται ελαιόλαδο
Παραγωγής μου από την περιοχή Ζαχάρω Ηλείας.
Πωλούνται δικής μου παραγωγής παραδοσιακά ζυμαρικά
(θαζάνια, κυλοπίτες), τραχανάς [ξινός - γλυκός – καυτερός -
νυστίσιμος], βίδες, θαζάνια ολικής, κριθαράκι.
Για παραγγελίες: Σελησιώτης Αθανάσιος
τηλ 6932028290 email: djthanos22@hotmail.com

Πωλείται
Μέλι βελανιδιάς από την Ήπειρο,
Θρούμπι, Άγρια Ρίγανη, Βασιλικός
Ποιτός, Πρόπολη, Γύρη.
Γρηγόρης Κώτσος Παραγωγός
Σκρά 20 Πετρούπολη
Τηλ. 6946468130